

Zoekend naar een verantwoorde katechese op de basisschool ben je in de loop der jaren allerhande publikaties tegengekomen, waarbij je toch wel even moest stilstaan. Geen wonder. In 1949 sloot ik mijn seminarietijd af en werd kapelaan met de oude katechismus in de hand. Je kocht een exemplaar met lege pagina's doorschoten want er moesten wat bordtekeningen geprepareerd worden en je wilde ook niet zonder een of ander les-schema de klas binnengaan. We gaven eerlijk les vanuit een

wat verouderde dogmatiek. De liturgisch-katechetische methode van M.C. Versteeg, die ik als zestienjarige op de school van mijn vader had gezien was nog niet binnen de muren van het seminarie doorgedrongen.

Toen ik zo enige jaren in de praktijk was, werd mij door het onderwijzend personeel aangeraden eens kennis te nemen van de boeken van Hollander S.J.: "Christus tegemoet". Daarna werd er gewerkt met "Op weg" en "Brandend hart". Waren vroeger de lessen eik jaar hetzelfde, tussen de jaren 1950 en 1960 werd het iedere keer wat anders. Je voelde: er is iets aan het gebeuren, maar je wist niet precies wat.

Opeens konstaterde School en Godsdienst wat er aan de hand was. In de katechese heeft een verschuiving plaatsgevonden - zo zei men - van "denkend verstand" naar "luisterende geest". We lazten het boekje van de grote Guardini: "De zintuigen en het kennen van het religieuze" (P. Brand 1960).

De pedagogische afdeling van de universiteit adviseerde "Erziehung zur Demut" van prof. F. Buytendijk (A. Henn Verlag Ratingen 1962) eens door te nemen. Gezien mijn opleiding stond ik er iedere keer van te kijken dat genoemde schrijvers zo duidelijk de nadruk legden op het zintuiglijke. In de laatste jaren is het prof. H. Fortmann die deze zijde van het mens-zijn weer eens fel onderstreept en die in zijn boekje: Oosterse renaissance (Ambo 1970) de dichter W. Blake citeert:

"Wanneer de vensters van onze waarneming zouden worden schoongemaakt, dan zou ieder ding voor de mens weer verschijnen zoals het werkelijk is, namelijk oneindig".

Wat is er met de mens gebeurd? (Ambo 1971) In onze cultuur diende men zich te schamen voor zijn gevoelens en zijn belevingen. Je moet weten. Je moet algemeen ontwikkeld zijn. Je over de dingen verwonderen is niet objectief genoeg, je koopt er niets voor... Dat was er met de mens van hier gebeurd. Daarom de oosterse wedergeboorte in het westen, daarom die typische verschuiving die School en Godsdienst constateerde.

Toen kwamen we dus heel concreet voor de vraag te staan: gaat dit alles nu ook iets betekenen voor het werk op onze scholen? Heeft dit alles gevolgen voor ons pedagogisch-katechetisch omgaan met de kinderen gedurende de lessen? Als een duidelijke diagnose is gesteld, kan men dan nog verantwoord op de oude voet doorgaan alsof er niets gaande is?

KATECHESE & EKSPRESSIE

De Nijmeegse katechetische werkgroep deed pogingen vanuit genoemde publikaties te komen tot een andere katechetische aanpak, maar al gauw voelde men de noodzaak zich eens te laten bij-scholen. We waren immers zelf zo rationeel gevormd. Meerdere leden volgden de cursussen van "Ons Leekenspel" en gingen aan den lijve ervaren de kansen die er liggen in lichamelijke expressie, spel, enz. Daarna werden projecten samengesteld rond thema's als: Luisteren,-Verwachting,-

Verdriet, voorzien van de nodige tips, hoe men spelend, zingend, bewegend, talent met zo'n thema kan bezig zijn. Al met al... we zijn er nog lang niet.

In de verantwoording van onze werkgroep staat:

"We zijn er ons van bewust, dat dit geen gemakkelijke opgave is. Toch is het dit wat we bedoelen met onze projecten. Niet zoveel mogelijk informatie bieden, ook niet de kinderen zoveel mogelijk antwoorden en oplossingen aan de hand doen voor vragen en problemen, die zich ooit nog wel eens voor zouden kunnen doen: geen zakelijke kijk, integendeel, onze projecten willen helpen bij uw pogingen om die houding van bewondering en verwondering bij de kinderen op te roepen" Dit jaar hoop ik u te ontmoeten tijdens de studiedagen. Ik zou graag met u wat ervaringen doorspreken liefst naar aanleiding van gegeven lessen rond een bepaald thema. Ik denk bijvoorbeeld aan: "Thuis", "Geld".

Ik wil u vertellen waarom ik dit thema heb aangepakt, hoe we er mee gewerkt hebben, hoe rond dit thema letterlijk is gespeeld. Samen pratend rond zo'n concreet schoolgebeuren zouden er wel eens nieuwe perspectieven kunnen openbreken. Wie weet hoe creatief we nog gaan worden.

Tot speedig. **Toon Rabou**

WETENSCHAP EN KREATIVITEIT:

Wat is mijn bedoeling om me op de Hogeschoolkonferenties samen met U bezig te houden met het onderwerp KREATIVITEIT. Niet specifiek met kunstgerichte KREATIVITEIT, maar met KREATIVITEIT in een bredere betekenis; het vermogen de elk mens in meerdere of mindere mate bezit om in zijn omringing nieuwe dingen te maken en nieuwe gedragen te geven. Kortom: ik heb een idee van de rol van de wetenschap in de katechese (de wetenschap als wetenschap) en van de rol van de katechese in de wetenschap (de katechese als katechese). Het gaat om de relatie tussen wetenschap en katechese. Het gaat om de relatie tussen wetenschap en katechese. Het gaat om de relatie tussen wetenschap en katechese. Het gaat om de relatie tussen wetenschap en katechese.

Poppenfejater.

- POPPENKAST
- POPPENTHEATER
- POPPENSPEL
- DINGPOPPEN
- POP DINGEN. DINGEN
- SPEL, SPELEN MET DE
- HANDEN. SPELEN MET POPPEN
- SPELEN MET DINGEN
- HAND POPPEN
- STOKPOPPEN
- DRAADPOPPEN
- MARIONET.

De appel
"In den beginne schiep god de hemel en de aarde. Tenminste dat schijnt zo.
En de zevende dag rustte god. Hij krabte wat achter zijn oren en hij ging slapen".

Met deze tekst begint het spel de appel. Een spel voor volwassenen. Een spel gebaseerd op het scheppingsverhaal. Een spel dat ook kan heten de schepping of de slang of de appel. Het heet de appel. Want die appel nu die heeft het gedaan. Want door die appel is het dat u bestaat dat ik besta en dat mijn poppentejater bestaat.

poppentejater
Probeer met weinig dingen, woorden, gebaren zoveel mogelijk te laten zien. Schematiseer, versimpel het. Het wordt beter, het wordt duidelijker.

Een wat kriptisch verhaal hierboven. Maar dat is poppenspel ook vaak, door weglaten en toevoegen, door "kleur" te geven aan wat u wilt zeggen, aan wat ik wil zeggen, daardoor krijgen wij een vorm van tejater die óók uitermate geschikt is voor het basis-onderwijs.

otto van der Mieden.

Werkgroep die de Konferentie heeft voorbereid:

ELLY VAN ROOSMALEN (STAFMEDEWERKSTER K.P.C.), HENRI VAN MERWIJK (STAFMEDEWERKER BASISONDERWIJS NSKV), BOB MALMBERG (STAFMEDEWERKER PUBLICITEIT NSKV), J. DEZAITRE (HOOFD VAN DE ST. AUGUSTINUSSCHOOL ROTTERDAM), P. VAN DEN HOVEN (ONDERWIJZER AAN DE LIDWINASCHOOL IN VUGHT), J. JANSSEN, (HOOFD VAN DE WILLIBRORDUSSCHOOL NIEUW LOOSDRECHT), J. VAN MERWIJK (HOOFD VAN DE ST. DONATUSSCHOOL IN BEMMEL)

PROGRAMMA

- DONDERDAG**
10.00-10.30: **Bankomst + Koffie.**
10.45: **1 -> PROLOOG:**
len 4 = len 4, aansluitend di's kusse met de acteurs.
12.45: **2 -> MAALTYD.**
14.15-17.00: **WORKSHOP AKTIVITEITEN.**
2: MUZIKALE EKSPRESSIE Toon Rabou.
3: Dramatische Ekspressie. Wim Budding en Peter Keulen
4: SIMULATIE SPEL. Jan Smeets, Marcel Rensen. Robbert Daniels.
5: KREATIEF SCHRIJVEN. Trouw van den Klaver.
18.00 -> **MAALTYD**
19.15 -> **gesprek met de workshopleiders n.a.v de middag activiteiten.**
- VRIJDAG:**
9.00-10.30 **6: GROEP A: KATECHESE & EKSPRESSIE.** Toon Rabou.
7: GROEP B: BYEENKOMST OLV. DRS. VERA ASSELBERGS.
10.30: **KOFFIE** wetenschap en katechese.
11.00-12.30 **7: wisselen van de groepen.**
12.45 -> **MAALTYD**
14.00-16.00 **8: POPPENTEJATER.** OTTO VAN DER MIEDEN.

"zullen we naar de keuken van de poppenkast gaan. Nu heb ik hier een theedoek, als ik die nu, daar, over dat scherm hang dan zijn we gelijk in de keuken van de poppenkast. Nu heb ik hier een grote lepel, wat voor kleur heeft die lepel? Maar ik ga er nog een halen. Ja, een blauwe lepel! Wat doe je nu als die lepels vies zijn? Afwassen! Even de afwasteil halen. Vinden jullie het geen mooie afwasteil? Er zit een gat in! Maar er zit toch altijd een gat in een afwasteil???

Het bovenstaande is een fragment uit het kinderspel 'puum en de reis naar witland'. Een reis door kleur-landen: geelland, roodland, witland en paarsland. Gele de pop, rode de balkoning, sneeuwwit de tovenaer en de paarse pluim uit paarsland. Een reis die 'puum de poppenkastpop' maakt in een groene afwasteil met een dwiel als zeil.

